

Sygn. akt II KO 10/22

POSTANOWIENIE

Dnia 10 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie zainicjowanej zażaleniem H.M. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. z dnia 30 listopada 2020 r., sygn. akt PR 1 Ds. (...), o odmowie wszczęcia śledztwa,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 10 marca 2022 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w W.,
zawartego w postanowieniu z dnia 21 stycznia 2022 r., sygn. akt II Kp (...),
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*

postanowił
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 stycznia 2022 r., wydanym w sprawie o sygn. akt II Kp (...), Sąd Rejonowy w W. wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie przedmiotowej sprawy innemu Sądowi równorzędnemu. Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie występują realnie okoliczności, które mogą zasadnie stwarzać przekonanie o braku warunków do jej obiektywnego rozpoznania przez Sąd właściwy miejscowo. Sąd podkreślił, że w niniejszej sprawie zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa dotyczyło czynów, których mieli się dopuścić sędziowie Sądu Rejonowego w W. orzekający w pionie cywilnym, w sprawach z zakresu prawa pracy (sprawa o sygn. akt VIII P (...)), a czyny miały mieć miejsce w siedzibie tego Sądu, a więc dotyczy osób o możliwych kontaktach osobistych i zawodowych z sędziami Sądu właściwego. W ocenie wnioskującego

Sądu, celem uniknięcia zarzutów o brak obiektywizmu i bezstronności przy rozpoznaniu tego zażalenia, zasadne jest by sprawa ta nie była rozpoznawana przez Sąd Rejonowy w W.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że przekazanie sprawy innemu równorzędnemu sądowi w trybie art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstępianie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, że pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Muszą więc zachodzić okoliczności, które w sposób realny, a nie pozorny, stwarzają uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy w danym sądzie. Dokonując wykładni art. 37 k.p.k. Sąd Najwyższy niejednokrotnie stwierdzał, że nie ma podstaw do korzystania z instytucji przewidzianej w art. 37 k.p.k. w każdym wypadku, gdy sądowej kontroli podlega decyzja prokuratora wydana po sprawdzeniu zasadności doniesienia o rzekomym przekroczeniu uprawnień lub niedopełnieniu obowiązków w toku rozpoznawania konkretnej sprawy przez sędziego orzekającego w sądzie właściwym miejscowo lub sędziego sądu wyższego rzędu, skierowanego do organów ścigania przez stronę procesową, kwestionującą przebieg postępowania lub nie akceptującą orzeczenia kończącego to postępowanie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2011 r., III KO 48/11; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2013 r., II KO 54/13). Zasadnie też wskazuje się, że co do zasady nie uprawnia do przekazania właściwości fakt, iż osobą podejrzaną w procesie karnym jest osoba znana sędziom sądu właściwego do rozpoznania sprawy wyłącznie z racji kontaktów o charakterze zawodowym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2016 r., II KO 25/16).

Przenosząc te ogólne uwagi na grunt rozpoznawanej sprawy trzeba zauważyć, że Sąd Rejonowy w W., rozpoznając sprawę II Kp (...), miałby się ustosunkować do decyzji prokuratora, wydanej na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k., o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie niedopełnienia obowiązków przez

wskazanych w zawiadomieniu sędziów tego Sądu, orzekających w pionie cywilnym, w sprawach z zakresu prawa pracy. Procedowanie Sądu właściwego miejscowo do rozpoznania zażalenia H.M. nie wiąże się zatem z merytorycznym rozstrzygnięciem w przedmiocie zarzutów w stosunku do konkretnych osób. Złożenie zażalenia prowadzi jedynie do kontroli prawidłowości decyzji niesądowego organu procesowego o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego, a więc jedynie w sferze przedmiotowej, a nie na płaszczyźnie podmiotowej, czyli rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej wskazanych w zawiadomieniu osób (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 maja 2020 r., IV KO 33/20).

Doniesienie o rzekomym popełnieniu przestępstwa dotyczy sędziów Sądu Rejonowego w W., orzekających w pionie cywilnym, w sprawach z zakresu prawa pracy, merytorycznie zupełnie odrębnych od pionu karnego. Sam fakt, że są sędziowie orzekający w tym samym Sądzie, w tożsamej jego siedzibie, nie uprawnia do zastosowania wyjątkowej instytucji z art. 37 k.p.k. To, że sprawa, w której prokurator odmówił wszczęcia śledztwa, dotyczy sędziego pracującego w danej jednostce organizacyjnej sądownictwa powszechnego, zwłaszcza w pionie odrębnym od pionu karnego, w ramach którego ma być rozpoznane zażalenie, nie jest wystarczający dla stwierdzenia braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy. Taka sytuacja nie powoduje bowiem uzasadnionych wątpliwości u postronnego obserwatora w zakresie obiektywizmu Sądu właściwego.

Mając na względzie powyższe okoliczności, w ocenie Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki, które uzasadniałyby przekazanie sprawy innemu Sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k.

Z uwagi na powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.